

УДК 663.2:634.84

Іукурідзе Елдар Жорасвич

ТОВ «Промислово-торговельна компанія Шабо», Україна

**АМПЕЛОЕКОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІЙ ТОВ «АГРОФІРМА
ШАБО» ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА ВИН З ЗАЗНАЧЕННЯМ ПОХОДЖЕННЯ**

Iukuridze Eldar

**AMPELOECOLOGICAL POTENTIAL THE TERRITORY LLC «AGROCOMPANY
SHABO» FOR WINES WITH THE INDICATION OF ORIGIN**

Виноградарсько-виноробна галузь в південному регіоні України завжди займала провідне місце, а для території Шабських пісків, в умовах постійних засух, виноградарство є єдиною і високоефективною галуззю.

Актуальним завданням становлення й розвитку виноградарсько-виноробного виробництва є пошук шляхів оптимального розміщення насаджень з врахуванням екологічних умов, в яких кожен сорт може сповна реалізувати свої потенційно-генетичні можливості.

Територія ТОВ «Агрофірма Шабо» – це унікальна ампелоекологічна ніша для багатьох європейських сортів винограду. Унікальність цієї території обумовлена як специфічністю природних умов.

Територія розташована в східній частині Білгород-Дністровського району Одеської області.

Напрямок розвитку господарства – виноградарсько-виноробний.

Основні методологічні принципи ампелоекологічних досліджень полягали в наступному: територія вирощування винограду розглядалася як єдина комплексна біогеосистема (ампелобіогеоценоз), основні компоненти якої є екологічні фактори росту та плодоношення винограду: рельєф, ґрунтовий покрив та клімат. Вивчення кількісних показників кожного з вищезазначених ампелоекологічних факторів та їх картографування. Виявлення залежності просторової мінливості основних екологічних факторів та виявлення їх взаємозв'язку. Методом картографічного синтезу з однофакторних ампелоекологічних карт рельєфу, ґрунтового покриву та мікроклімату складається комплексна ампелоекологічна карта, ареали якої є однорідними за екологічними умовами для вирощування певних сортів винограду з використанням визначених підщеп, агротехніки, систем захисту рослин, меліорації.

Територію ТОВ «Агрофірма Шабо» розглядали як складну комплексну ампелобіогеосистему, до складу якої входить множина елементарних факторів і безліч їх показників. Серед впливових факторів у даному господарстві визнані такі: геоморфологічні, ґрунтові та мікрокліматичні.

Вихідними для вивчення рельєфу для сільськогосподарських потреб є топографічні карти, на яких визначаються параметри важливі для розміщення виноградних насаджень: стрімкість, довжина та експозиція схилів, висота над рівнем моря, місцеве перевищення.

Форма рельєфу і стрімкість схилів визначають спосіб освоєння території під виноградники і необхідний комплекс агротехнічних і протиерозійних заходів.

Характер поверхні ландшафту перерозподіляє кліматичні ресурси: опади, температура, сонячна радіація варіюють у просторі в залежності від абсолютної і відносної висоти місцевості, експозиції, стрімкості й протяжності схилів. Рельєф також є основним фактором, що формує характер структури ґрунтового покриву, а ґрунтоутворюючі породи визначають направленість процесів створення властивостей ґрунтів.

Експозиція і висота місцевості над рівнем моря, в певній мірі визначають кліматичні особливості даної зони, типи ґрунтів і їх фізико-хімічні властивості та впливають на якість винограду.

Топографічні вишукування закінчилися складанням ампелоекологічної карти рельєфу. Це спеціальна карта, на якій зображено рельєф і здійснено розподіл території на частини, що різняться за рельєфом як екологічним фактором винограду. Вони застосовуються безпосередньо для визначення способів освоєння території під виноградники, а також як картографічна основа для складання мікрокліматичних карт, карт структури ґрунтового покриву і комплексних ампелоекологічних карт.

Таким чином, на досліджуваній території в залежності від незначних, на перший погляд, коливань геоморфологічної будови та відносних і абсолютних висот утворюються різні мікрокліматичні і мікроґрунтові умови, які знайшли своє відображення в результатах комплексного ампелоекологічного картографування території ТОВ «Агрофірма Шабо».

Завдяки своїм біологічним особливостям виноград розвиває сильно розгалужену кореневу систему, яка проникає на глибину 4 і більше метрів. Тому ґрунт і підґрунтя є важливими екологічними факторами, що зумовлюють ріст, величину врожаю та його якість. Висока пластичність винограду дає можливість вирощувати його на різних типах ґрунтів. Але у різних зонах виноградарства найвищі врожаї винограду одержують на легких і теплих ґрунтах, з доброю водопроникністю і аерацією та достатньою родючістю. Неоднаково реагують на ґрунтові умови різні підщепно-прищепні комбінації виноградних насаджень. Неприятливі умови для росту й розвитку коренів культури винограду спостерігають на засолених і заболочених ґрунтах.

Цінність різних ґрунтів для винограду визначається їх структурою, гранулометричним і хімічним складом. При цьому складається оптимальне співвідношення між водою і повітрям у ґрунті, інтенсивно відбуваються мікробіологічні процеси, добре росте коренева система кущів.

Враховуючи, що основними властивостями ґрунтів, які визначають умови росту та плодоношення виноградних насаджень є гранулометричний склад ґрунту, який обумовлює водний та повітряний режими; запаси гумусу, що забезпечують живлення та силу росту виноградних кущів; вміст активних карбонатів, які впливають на сорт підщепи винограду, складають ґрунтову ампелоекологічну карту.

Піщані ґрунти, що переважають на території ТОВ «Агрофірма Шабо», відрізняються доброю повітропровідністю, краще прогриваються, мало засолені і добре піддаються обробітці. На таких ґрунтах швидко дозрівають і дають добрі врожаї білі сорти винограду, з яких виготовляють високоякісні вина.

Специфічність кліматичних умов території Шабо полягає у близькості до великих водоймищ – лиману та моря, що пом'якшує вплив низьких зимових та високих літніх температур. Але із-за пісків, теплопровідність яких дуже висока, можливе пошкодження кореневої системи винограду.

Виноград потребує конкретних природних умов, де найкраще може розкрити свій природний потенціал. Відповідність екологічних умов до генотипу на сортовому рівні дає можливість ефективного ведення виробництва.

Результатом комплексної ампелоекологічної оцінки території ТОВ «Агрофірма Шабо» стало виділення ділянок з існуючими виноградниками сортів Тільті Курук, Мерло, Рислінг Рейнський, Шардоне та Каберне Совіньйон й оформлення для них паспортів для отримання статусу вин з значенням походження.